

Mihais Kijaško. *Laba un slikta prakse darbā ar Moodle.*

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Mihais Kijaško

Laba un slikta prakse darbā ar MOODLE

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”

aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”

**Latvijas Universitātes realizētā projekta
„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu
pedagogu
kompetences paaugstināšana”**

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,

LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2010.

Saturs

Saturs.....	2
Laba prakse.....	3
Mudiniet studentus mācīties kopā, izmantojot Moodle platformas iespējas.....	3
Mudiniet studentus atcerēties par drošību, strādājot tīmeklī.....	3
Sāciet ar vienkāršām lietām.....	3
Saglabājiet, saglabājiet, saglabājiet.....	3
Parādiet studentiem, kā darbojas sistēmas žurnāls.....	4
Rakstiet īsus, noderīgus kopsavilkumus par jūsu resursiem.....	4
Izmantojiet kursa reģistrācijas atslēgu.....	5
Mudiniet studentus padomāt, pirms viņi ievieto ziņojumu forumā.....	5
Veiciniet studentus rakstīt un izteikt atsauksmes par kursa struktūru, lietojamību, saturu utt.....	5
Neaizmirstiet par iespēju veidot papildus vērtēšanas skalas.....	5
Dariet visu iespējamo, lai jūsu augšupielādētās datnes ir mazākas.....	5
Veidojiet saites uz augšupielādētajām Moodle datnēm ar to satura atšifrējumu.....	6
Izmantojiet papildus opcijas, lai modificētu uznirstošo logu izskatu.....	6
Slikta prakse	7
Nemēģiniet apgūt un pielietot visus Moodle rīkus uzreiz.....	7
Nemēģiniet dominēt diskusijās.....	7
Neceriet, ka Moodle platforma var motivēt studentus studēt	7
Nepārkāpiet autortiesību likumu.....	7
Neaizmirstiet pārbaudīt lietotāju profilus.....	7
Nebaidieties eksperimentēt.....	7
Nemēģiniet izmantot visu, bet tikai to, kas ir nepieciešams.....	8

Laba prakse

Mudiniet studentus mācīties kopā, izmantojot Moodle platformas iespējas

Moodle tas nav tikai teksts, attēli un saites. Moodle filozofija paredz to, ka mācīšanās ir īpaši efektīva, kad tiek veidots kaut kas priekš citiem. Moodle izveides koncepcija balstās uz sadarbību.

Rosiniet studentus izmantot *Moodle*, sadarbojoties, kļūstot par mācību sabiedrības aktīvu dalībnieku. Tas nozīmē, ka jūsu loma **skolotājs**, kas parasti ir **zināšanu avots**, mainās uz personu, kas nemānāmi veido kopējo klases kultūru un virza klasi uz galveno apmācības mērķi, tajā pašā laikā atbildot uz jebkura studenta jautājumiem un rosinot iekšējās klases diskusijas.

Mudiniet studentus atcerēties par drošību, strādājot tīmeklī

Studentiem jābūt ļoti uzmanīgiem par savas personiskās informācijas publicēšanu jebkurā mājas lapā, tajā skaitā arī jūsu *Moodle* portālā. Mudiniet tos izmantot veselo saprātu šajā jomā.

Sāciet ar vienkāršām lietām

Ja jūs esat iesācējs *Moodle* sistēmā un jums nav pieredzes par citām kursu vadības sistēmām, sāciet ar kaut ko vieglu un vienkāršu, piemēram, izveidojiet lapu ar stundu plānu un saitēm uz noderīgiem *Internet* tīkla resursiem. Pēc kāda laika, kad jutīsieties droši, varāt ķerties pie sarežģītākām lietām, ko varbūt jau gribēsiet izmantot.

Moodle ir ļoti spēcīga sistēma ar plašām iespējām, kas var atbaidīt iesācēju. Šī pieeja palīdzēs jums izvairīties no tā. Neuztraucieties, jo jau pēc dažām nedēļām jūs izmantosiet *Moodle* tikpat vienkārši kā elektronisko pastu!

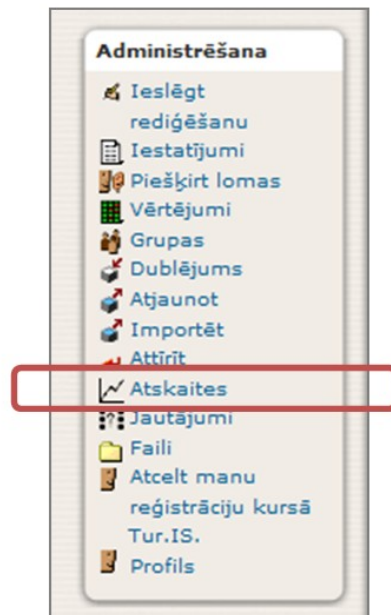
Saglabājiet, saglabājiet, saglabājiet

Lūdzu, saglabājiet savu darbu ik pēc piecām-desmit minūtēm. Attīstot šo paradumu, jūs nekad nezaudēsiet oriģinālo materiālu, ko rakstijāt, gadījumā, ja jūsu pārlūkprogramma uzkārsies vai pazudīs savienojums ar serveri.

Rosiniet studentus darīt to pašu. Viņi var kļūt ļoti neapmierināti, ja zaudēs savu darbu, ko veidoja, piemēram, trīsdesmit minūšu laikā.

Parādiet studentiem, kā darbojas sistēmas žurnāls

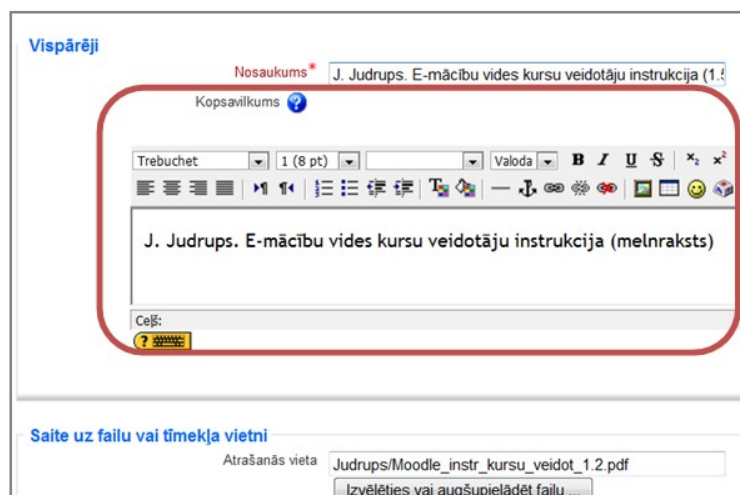
Parādiet studentiem, kā jūs varat pārraudzīt, kur viņi „iet” un ko viņi dara Moodle lapā. Atveriet kursa žurnālu (administrēšanas panelī sadaļa **Atskaites**) un parādiet studentiem dažus piemērus.

relis

Rakstiet īsus, noderīgus kopsavilkumus par jūsu resursiem

Kad studenti noklikšķina uz resursu saitēm, ir ļoti ērti, lai būtu redzams ne tikai resursa nosaukums, bet arī īss kopsavilkums par šo resursu. Daudzi skolotāji neraksta kopsavilkumus, jo tie nav obligāti, bet tas aizņem tikai pāris minūtes, lai pievienotu dažus vārdus, un tā ir cieņas izrādīšana pret jūsu studentiem un kolēģiem.

2.attēls Resursa kopsavilkums

Izmantojiet kursa reģistrācijas atslēgu

Ja vien nevēlaties, lai jebkurš *Internet* tīkla lietotājs varētu pievienoties jūsu kursam (iespējams arī pretējais), neatstājiet kursa reģistrācijas atslēgas lauku tukšu, veicot kursa konfigurēšanu.

Šī vienreizējā parole ierobežos pieeju visiem, izņemot jūsu studentus.

The screenshot shows the Moodle course configuration interface. At the top, there is a section titled "Pieejamība" (Availability). Below it, there are three settings: "Pieejamība" (Availability) set to "Šis kurss ir pieejams studentiem" (This course is available to students), "Reģistrācijas atslēga" (Registration key) which is currently empty and highlighted with a red rectangular box, and "Viesu piekļuve" (Guest access) set to "Neatļaut piekļuvi viesiem" (Do not allow guest access). A "Parādīt" (Show) button is located to the right of the registration key field.

3.attēls Reģistrācijas atslēga

Mudiniet studentus padomāt, pirms viņi ievieto ziņojumu forumā

Daudziem studentiem ir ļoti nenopietna attieksme pret tekstu, ko viņi raksta forumos. Tā iemesls, iespējams, ir tas, ka, komunicējot savā starpā tiešsaistē, studenti parasti nepievērš uzmanību valodas stilam un gramatikai. Rosiniet studentus izmantot foruma ziņojumus kā iespēju mācīties un apgūt labas rakstīšanas iemaņas.

Veiciniet studentus rakstīt un izteikt atsauksmes par kursa struktūru, lietojamību, saturu utt.

Jūsu studenti ir tie īstie eksperti, kuri var pateikt jums, vai esat izveidojuši kursu labi, ka tas ir lietotājam draudzīgs un viegli saprotams. Noteikti izveidojiet atgriezenisko saiti par to, kas strādā vai nestrādā. Viņu komentāri var nedaudz aizskart jūs, bet tie var būt ļoti noderīgi nākotnē. Aptaujai izmantojiet iebūvētos *Moodle* rīkus: **Izvēle**, **Anketa** vai **Tests**. *Moodle* ļauj ļoti viegli un ātri mainīt kursa saturu, lai sasniegtu augstu kvalitāti.

Neaizmirstiet par iespēju veidot papildus vērtēšanas skalas

Kaut gan *Moodle* pēc noklusējuma satur dažāda veida skalas studentu sekmju vērtēšanai, jūs varat izveidot savas skalas, kas tiks izmantotas forumos, un uzdevumos. Vērtējumi var būt skaitliskas vērtības vai vārdi/frāzes no skalām jeb reitinga sistēmām.

Dariet visu iespējamo, lai jūsu augšupielādētās datnes ir mazākas

Objekti, kas ir izveidoti *Moodle* sistēmā (piemēram, *Moodle Internet* tīkla lapas un darbības moduļi), ir ļoti neliela izmēra un darbojas efektīvi *Internet* tīklā. Tomēr cita veida noderīgi *Moodle* resursi - datnes Jūsu studentiem (piemēram, **Adobe Acrobat PDF** datnes, attēli, skaņu datnes utt.) var būt ļoti dažādas pēc izmēra, tāpēc pievērsiet uzmanību augšupielādēto datņu izmēram. Atcerieties, studenti var piekļūt jūsu *Moodle* kursam no vietām ar lēnāku *Internet* tīkla pieslēguma ātrumu. Kad vien iespējams, saglabājiet augšupielādei paredzētās

datnes ar vismazāko izmēru, kas ir iespējams, šādā veidā jūs arī samazināsiet servera un sakaru kanāla noslodzi.

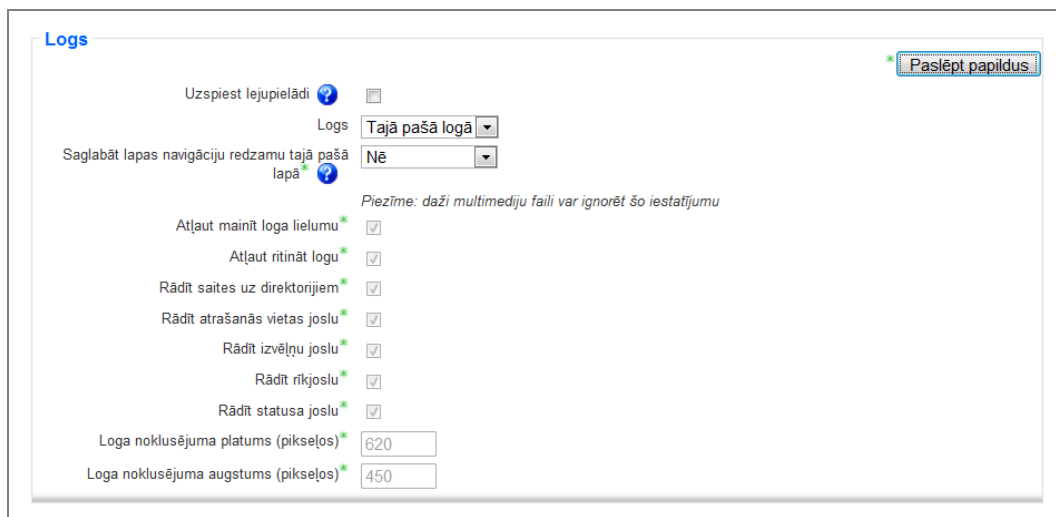
Veidojiet saites uz augšupielādētajām Moodle datnēm ar to satura atšifrējumu

Tas ir ļoti noderīgi, ja saite ar augšupielādēto Moodle datni pati sevi apraksta. Piemēram, jūs varat izveidot saiti uz PDF dokumentu ar savas klases mācību programmu kā: „**Kursa mācību programma - PDF - 130Kb**”. Tas uzreiz sniedz studentiem informāciju par datnes saturu, tipu, un lejupielādes izmēru. Šādā informācija ļauj jau iepriekš zināt, kādas programmas vai programmu spraudņi (*plugins*) būs nepieciešami datņu atvēršanai un cik aptuveni ilgi nāksies gaidīt, lai to lejupielādētu.

 I. Gorbāns. OpenOffice.org 3 lietojums izglītības iestādēs, mājās, birojā (HTML e-grāmata)
 I. Gorbāns. OpenOffice.org 3 lietojums izglītības iestādēs, mājās, birojā (945 kB .pdf datne)

Izmantojiet papildus opcijas, lai modificētu uznirstošo logu izskatu

Veidojot resursus **Teksta lapa**, **Lapa** vai **Iekšējais fails**, kuri tiek atvērti pārlūkprogrammā, izmantojiet **"Rādīt papildus"** pogu, lai piekļūtu uznirstošo logu (*pop-up*) iespējām. Nosakot šo resursu atvēršanu jaunā logā, jūs varat atstāt galveno Moodle kursa lapu kā pamata platformu, kas ļaus lietotājam viegli orientēties kursa saturā. Izmantojot papildu opcijas, jūs varat izveidot vienkāršu logu bez standarta pārlūkprogrammas izvēlnēm un pogām. Jūs pat varat iestatīt loga izmērus, bet noteikti atstājat iespēju ritināt logu un mainīt loga izmērus.

4.attēls Uznirstošo logu parametri

Slikta prakse

Nemēģiniet apgūt un pielietot visus *Moodle* rīkus uzreiz

Moodle ir liela sistēma ar plašām iespējām. Tā ļauj realizēt visdažādākās funkcijas, bet nevajag censties izmēģināt un pielietot visu un uzreiz – var rasties sajukums un negribēšana apgūt tik „sarežģītu sistēmu”. Sāciet ar vienkāršām lietām, prasiet padomus kolēģiem un pēc dažiem mēnešiem jūs varāt kļūt par *Moodle* profesionāli.

Nemēģiniet dominēt diskusijās

Dažreiz ir nepieciešams virzīt studentu sarunas forumos. Jums vajadzētu tikai pavisam nedaudz noteikt diskusijas virzienu un izvairīties no moderatora vai galvenā runātāja lomas. Tas rosinās vairāk diskusiju starp studentiem un ļaus daudziem uzdrošināties izteikties. Stimulēt diskusijas ir viena lieta, dominēt diskusijā pavisam cits!

Neceriet, ka *Moodle* platforma var motivēt studentus studēt

Daudzi skolotāji ir sajūsmā par *Moodle* iespējām un viņi vienkārši pieņem, ka arī studenti, ieraugot *Moodle*, ar lielu entuziasmu sāks aktīvi to izmantot. Varbūt ar kādu grupu tas arī notiks. Bet atcerieties, ka labi organizēts mācību process (tiešsaistes vai klasiskais) iedvesmo un motivē studentus un tas ir docētāja, bet ne *Moodle* darbs!

Nepārkāpiet autortiesību likumu

Ja jūs bieži izmantojat svešus darbus bez atbilstošām atsaucēm, jūsu studenti arī darīs to pašu. Tas droši vien nav tas, ko jūs gribat viņiem iemācīt.

Neaizmirstiet pārbaudīt lietotāju profilus

Dažiem studentiem ir vieglprātīga attieksme pret informāciju, ko viņi raksta par sevi. Jūs nekad nevarat zināt, ko viņi var ierakstīt savos profilos. Vislabāk ir regulāri pārbaudīt lietotāju profilu saturu. Atkarībā no jūsu iestādes politikas, jūsu vietējiem likumiem un savu personisko pārlicību jūs varat darīt vai nedarīt neko ar to informāciju, ko jūs atradīsiet profilos, bet jums ir jāzina, kas tur ir!

Nebaidieties eksperimentēt

Kad jums būs nepieciešams apgūt kaut kādu jaunu *Moodle* funkciju, droši varat ķerties klāt! Ir ļoti niecīga varbūtība, ka jūs tiešām kaut ko izdarīsiet nepareizi vai sabojāsi. Sliktākais, kas var notikt, ir tad, kad jūs izdzēsāt kaut ko, bet pirms dzēšanas jūs vienmēr redzēsiet skaidru brīdinājumu, kas neļaus jums izdarīt šādu soli. Ja šaubāties, palūdziet jūsu administratoru izveidot tieši jums "smilšu kastis" kursu, kurā jūs varēsiet „spēlēties” - dzēst un sākt no jauna. Atcerieties, datori un lietojumprogrammas ir izveidotas cilvēkiem, nevis otrādi.

Nemēģiniet izmantot visu, bet tikai to, kas ir nepieciešams

Tieši tāpēc, ka *Moodle* ļauj kaut ko darīt, nenozīmē, ka jums obligāti tas ir jāizmanto savā kursā. *Moodle* ir ļoti spēcīga programmatūra, un daudzi tās elementi ir jautri un interesanti, lai sāktu tos izmantot. Tas ir labi, bet atcerieties, ka galvenais uzdevums ir izveidot mācību vidi, nevis izklaides lapu ar plašām iespējām vai efektiem!

- Kas ir jāzina studentiem pēc kursa beigšanas?
- Kas ir jāzina studentiem pēc kursa beigšanas?

Ļaujiet šiem jautājumiem diktēt, kā jums izmantot *Moodle*.